

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille H. van der Molen
Auteur B. Oomens
Telefoon 5113431 E-mail: boomens@haarlem.nl
STZ/WWGZ Reg.nr. 2009/55201
bijlage
B & W-vergadering van 31 maart 2009

Onderwerp

Uitwerking regionaal Kompas

DOEL: Besluiten

In maart 2008 is het regionaal Kompas maatschappelijke opvang vastgesteld. Het college heeft destijds besloten de uitwerking van het Kompas in de vorm van vier deelnota's aan de Commissie Samenleving en de Raad ter besluitvorming aan te bieden.

B&W

1. Het college stelt de raad voor de Uitwerking deelnota's Regionaal Kompas, Maatschappelijke opvang 2008-2014 Veiligheidsregio Kennemerland vast te stellen
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
3. De gemeente voert een communicatieplan Maatschappelijke opvang uit.
4. Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad, nadat de commissie Samenleving hierover een advies heeft uitgebracht.

Raad:

Besluit in te vullen door griffie	Moties en amendementen in te vullen door griffie	Raadsstuk in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja	Raadsstuknr
☐ Gewijzigd	☐ Nee	
☐ Aangehouden		Datum vergadering
☐ Afgevoerd		

RAADSSTUK

Onderwerp: Uitwerking regionaal Kompas

Inleiding

Het regionaal Kompas maatschappelijke opvang is vastgesteld in maart 2008 en beschrijft de beleidsintenties om in een tijdsspanne van 7 jaar een forse impuls te geven aan de aanpak van dakloosheid. Met het Kompas maakt Haarlem de keuze voor de voortzetting van het lokaal reeds ingezette beleid dat moet leiden tot een significante afname van het aantal daklozen in 2014. Het regionaal Kompas richt zich op de veiligheidsregio Kennemerland, waarvoor Haarlem centrumgemeente is.

Het regionaal Kompas is nu uitgewerkt in een viertal deelnota's, te weten:

- Niemand meer dakloos: preventie en nazorg
- Differentiatie in aanbod en aanpak: voorzieningen, zorg én participatie
- Sluitende aanpak overlastgevend: veiligheid binnen en buiten de opvang
- Stroomlijnen randvoorwaarden: regie, financiering en planning

Deze vier deelnota's zijn gebundeld in een stuk: 'Uitwerking deelnota's Regionaal Kompas' en als bijlage bijgevoegd.

Voorstel aan de raad

1. De Uitwerking deelnota's Regionaal Kompas, Maatschappelijke opvang 2008-2014 Veiligheidsregio Kennemerland vast te stellen.

Beoogd resultaat

In het Kompas wordt aangegeven hoe de gemeente Haarlem, samen met regiogemeenten

- de vermindering van het aantal daklozen wil bereiken
- de doorstroming naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan wil bevorderen
- de kwaliteit van leven van de doelgroep van verbeteren
- de overlast die deze groep met zich mee brengt wil verminderen.

Met deze deelnota's worden de concrete activiteiten voor de periode tot en met 2014 geschetst.

Argumenten

De gemeente Haarlem vervult met betrekking tot de maatschappelijke opvang de centrumfunctie in de veiligheidsregio Kennemerland. Dat wil zeggen dat Haarlem de middelen van het rijk ontvangt en, in overleg met de regiogemeenten, bestemt voor maatschappelijke opvang.

Het regionaal Kompas werd in maart 2008 op uitnodiging van het rijk opgesteld en moest binnen kort tijdsbestek vastgesteld worden, waardoor er geen ruimte was voor een inhoudelijke behandeling in de gemeenteraad. Er is destijds toegezegd het Kompas verder uit te werken in deelnota's en deze voor te leggen aan commissie en raad. Met de voorliggende deelnota's wordt aan deze toezegging voldaan.

Bij het opstellen van de deelnota's is goed overleg geweest met de regio en de doelgroep. Er functioneert een ambtelijk overleg, waarmee de belangrijke thema's

zoals voorzieningen en regie zijn besproken. Vanuit de Wmo-raad zijn drie vertegenwoordigers betrokken geweest door het leveren van input.

Kantttekeningen

Uitvoering

De uitvoering geschiedt door middel van separate collegebesluiten.

Bijlagen

Bijlage A: Uitwerking deelnota's Regionaal Kompas, Maatschappelijke opvang 2008-2014 Veiligheidsregio Kennemerland

Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. De Uitwerking deelnota's Regionaal Kompas, Maatschappelijke opvang 2008-2014 Veiligheidsregio Kennemerland vast te stellen.

Gedaan in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

De griffier

De voorzitter

Uitwerking deelnota's Regionaal Kompas

Maatschappelijke opvang 2008-2014 Veiligheidsregio Kennemerland

**Gemeente Haarlem
Maart 2009**

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting	pagina 3
Inleiding	6
Deelnota 1 Niemand meer dakloos: preventie en nazorg	9
1.1 Doelgroepen	9
1.2 Preventie d.m.v. regie	10
1.3 Activiteiten in het kader van preventie`	10
Deelnota 2 Differentiatie in aanbod en aanpak	14
2.1 Participatie en Activering	14
2.2 Voorzieningen voor opvang en wonen	15
2.2.1 Toelichting	15
2.2.2 Knelpunten	16
2.2.3 Inventarisatie voorzieningen	16
2.2.4 Verder bouwen aan oplossingen	17
2.2.5 Toekomst	19
2.2.6 Financiën	20
Deelnota 3 Sluitende aanpak overlastgevend	21
3.1 Aanpak veelplegers	21
3.2 BOPZ maatregel	22
Deelnota 4 Stroomlijnen randvoorwaarden	23
4.1 Regievoering	23
4.1.1 Brede Centrale Toegang	24
4.1.2 Gemeentelijk regisseur	24
4.1.3 Afstemming binnen gemeente	25
4.1.4 Betrokkenheid regio	26
4.1.5 Betrokkenheid doelgroep	27
4.2 Financiering	27
4.3 Planning	29
Bijlagen	
1. Inventarisatie regionale voorzieningen	30
2. Financiële overzichten	
A Overzicht middelen t.b.v. uitvoering Kompas beschikbaar via gemeente Haarlem	33
B Overzicht middelen t.b.v. uitvoering Kompas via gemeente Haarlem	34
C Overzicht van middelen die ingezet worden via regiogemeente in het kader van maatschappelijke opvang	35
D Overzicht van uitgaven t.b.v. maatschappelijke opvang via regiogemeenten	36
3. Begrippenlijst	37

Managementsamenvatting

Voor u ligt de uitwerking van de deelnota's van het regionale Kompas maatschappelijke opvang voor de veiligheidsregio Kennemerland. Deze uitwerking vormt de kapstok voor een ontwikkelingen die reeds in gang zijn gezet en voor het beleid dat de komende jaren ontwikkeld zal worden.

Regie vormt de kern van de uitvoering

Veel duidelijker dan in het Kompas komt in de uitwerking van de deelnota's de samenhang naar voren tussen de verschillende thema's. Die samenhang wordt het best verwoord in het feit dat 'regie' het centrale begrip is om te komen tot de **doelstelling** van het Kompas, namelijk: Preventie van dakloosheid, een zo zelfstandig mogelijk bestaan van de doelgroep, het verbeteren van de kwaliteit van leven en tegengaan van de overlast.

De regie betreft met name de regie op de klant en de regie op de uitvoering (ketenpartners). Om deze regie te kunnen realiseren richten we een Brede Centrale Toegang in (net als in andere steden). De doelgroep van de Brede Centrale Toegang valt samen met de **OGGZ doelgroep**. Dat betekent dat de zorg zich ook uitstrekt naar thuiswonende 'verkommerden en verloederden'. De werkwijze is outreachend.

De Brede Centrale Toegang is tevens een instrument om scherper regie te kunnen voeren op de uitvoering. Door een sluitende trajectbewaking en klantvolgsysteem krijgt de gemeente beschikking over de juiste managementinformatie omtrent aantallen klanten, de aard van de doelgroep en behaalde resultaten op basis waarvan goede prestatieafspraken gemaakt kunnen worden.

Uitwerking in vier deelnota's op hoofdpunten

Deelnota 1: Preventie.

Brede Centrale Toegang heeft vanuit zijn taken een centrale rol bij preventie in brede zin: OGGZ-doelgroep, opsporen 'verkommerden en verloederen' maar ook m.b.t. specifieke doelgroepen en projecten die reeds geïnitieerd zijn.

Dat betekent dat we in de Brede Centrale Toegang de volgende projecten onder brengen:

- nazorg ex-gedetineerden;
- nazorg ex-klinische patiënten
- de regievoerders van vroegsignalering huurschulden en preventie huisuitzettingen, na afloop van de pilot (2010)
- de intake van schuldhulpverlening voor deze doelgroep
- casusoverleg veelplegers

Deelnota 2: Voorzieningen

De Brede Centrale Toegang heeft plaatsingsbevoegdheid in de opvang en bewaakt doorstroming (trajectbewaking) en is daarmee onmisbaar om de ambities m.b.t. de voorzieningen te realiseren.

Concreet gaat het om het realiseren van:

- Unilocatie
- Hostel voor verslaafden met dubbele diagnose
- Woningen voor oudere daklozen (niet verslaafd)
- Discuswoningen (begeleid wonen voor chronisch verslaafden)
- Uitbreiding Domus woningen (begeleid wonen voor ex-gedetineerden)
- Vervanging Herberg

M.b.t. de **toelating** in de voorzieningen leggen we expliciet vast:

- Zorg en opvang alleen voor klanten uit de regio
- Klanten van buiten de regio: alleen passantenopvang voor 3-5 dagen.

Om de ambitie t.a.v. voorzieningen te realiseren is het noodzakelijk dat woningcorporaties actiever betrokken worden (beschikbaar stellen woningen, aankopen/realiseren panden).

We willen bewoners betrekken bij de verantwoordelijkheid voor deze doelgroep. Dit houdt in dat in een vroeg stadium de omgeving wordt betrokken bij realiseren nieuwe locaties / woningen. Maar ook willen we het vraagstuk van woningen en voorzieningen bespreken met de bestaande wijkraden.

Deelnota 3: Dwang en drang

De veiligheid in de omgeving is noodzakelijk om draagvlak voor voorzieningen te creëren. Er zijn goede ervaringen bij de huidige dag- en nachtopvang en de Herberg. Dit beleid wordt voortgezet (toezicht en goed overleg met de buurt). Andersom blijkt ook dat goede opvang van de doelgroep de overlast in de omgeving vermindert. Met betrekking tot het project veelplegers (ISD-maatregel) is de doorstroming naar wonen (Discus of beschermd wonen via RIBW) een voorwaarde. Dit is momenteel een knelpunt dat in samenhang met deelnota 2 opgelost moet worden.

De mogelijkheid tot het toepassen van dwang en drang wordt mogelijk uitgebreid doordat de BOPZ (gedwongen opname) maatregel ook toegepast kan worden indien van (verregaande) overlast sprake is. Haarlem wil zich aanmelden als pilotgemeente.

Deelnota 4: Randvoorwaarden

Op basis van de informatie van de Brede Centrale Toegang stelt de **gemeentelijk regisseur** het beleid bij waar nodig en maakt prestatieafspraken met de ketenpartners. De regisseur is verantwoordelijk voor budget en het realiseren van de doelstellingen en legt daarover verantwoording af aan het gemeentebestuur. De regisseur stemt af met betrokken afdelingen, de regio en de doelgroep en het rijk.

Ten behoeve van de afstemming binnen de gemeente wordt een afstemmingsoverleg ingesteld met vertegenwoordiging van:

- Wonen, Welzijn, Gezondheid en Zorg
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Vastgoed
- Openbare Orde en Veiligheid
- Wijkzaken

Betrokkenheid regio

- Afstemming op beleidsmatig niveau vindt plaats in het regionaal ambtelijk overleg;
- Bestuurlijke afstemming via het Breed Overleg Portefeuillehouders.

Gemeenten blijven ieder zelf verantwoordelijk voor hun 'eigen' daklozen en OGGZ-doelgroep. Dat houdt in dat, ook wanneer iemand in Haarlem in de opvang zit, de gemeente van herkomst verantwoordelijk blijft voor de uitkering en activering en dat zo veel mogelijk geprobeerd wordt om ook het vervolgtraject zich daar te laten afspelen.

Met de gemeenten wordt onderzocht hoe de aansluiting tussen de verschillende vormen van regievoering op de klant plaats kan vinden. Het is de verwachting dat de Brede Centrale Toegang meer duidelijkheid zal verschaffen met betrekking tot klanten die onder verantwoordelijkheid van de regiogemeenten vallen maar in Haarlem verblijven.

De betrokkenheid van de doelgroep krijgt op de volgende manieren vorm:

- door middel van overleg met vertegenwoordigers van de doelgroep uit de WMO raad;
- door het bijwonen van het bewonersoverleg van de uitvoerende instellingen;
- door het bezoeken van diverse locaties en instellingen;
- door middel van de cliëntenraden die bij de uitvoerende organisaties actief zijn;
- door betrokkenheid van vertegenwoordigers van de doelgroep binnen verschillende overlegvormen tussen gemeente en uitvoerders.

Financiën

Het grootste deel van de voorzieningen voor het Kompas wordt gefinancierd met middelen voor MO/VB en OGGZ-beleid, die afkomstig zijn van het rijk. Het rijk werkt aan een nieuwe verdeelsleutel voor de verdeling van de middelen. Vanwege de blijvende onzekerheid over de uitkomst van het nieuwe verdeelmodel, stellen we een voorzichtig scenario voor met betrekking tot de realisering van nieuwe voorzieningen. Met de bestaande middelen kan gerealiseerd worden:

- inrichten Centrale Brede Toegang
- ontwikkelen Unilocatie
- ontwikkelen Hostelvoorziening RIBW

Buiten de genoemde middelen om, wordt voor een belangrijk deel ook een beroep gedaan op financiering via de Zorgverzekering en AWBZ en het W-deel WWB. De gemeente Haarlem draagt zelf 4,5 ton bij en de regiogemeenten 19.000,--.

Als er enerzijds meer zekerheid is over de middelen die Haarlem als centrumgemeente ontvangt en anderzijds door het functioneren van de Brede Centrale Toegang er ook meer duidelijkheid is over de aard en omvang van de doelgroep, gaan we hierover de discussie met de centrumgemeenten aan.

Inleiding

Voor u ligt de uitwerking van de deelnota's van het Kompas Haarlem en Midden- en Zuid-Kennemerland, maatschappelijke opvang daklozen 2008-2014. Het Kompas is vastgesteld in maart 2008 en beschrijft de beleidsintenties om in een tijdsspanne van 7 jaar een forse impuls te geven aan de aanpak van dakloosheid. Met het Kompas maakt Haarlem de keuze voor de voortzetting van het lokaal reeds ingezette beleid dat moet leiden tot een significante afname van het aantal daklozen in 2014. Het Kompas richt zich niet alleen op Haarlem maar ook op de regio's Midden- en Zuid-Kennemerland en gemeente Haarlemmermeer, waarvoor Haarlem de rol van centrumgemeente heeft.

Doelstellingen Kompas

In het Kompas wordt aangegeven hoe de gemeente Haarlem, samen met regiogemeenten

- de vermindering van het aantal daklozen wil bereiken;
- de doorstroming naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan wil bevorderen;
- de kwaliteit van leven van de doelgroep van verbeteren;
- de overlast die deze groep met zich mee brengt wil verminderen.

Dit leidt tot de volgende 8 concrete doelstellingen die in 2014 gerealiseerd dienen te zijn:

1. Niemand wordt dakloos na ontslag uit een kliniek (100%);
2. Niemand wordt meer uit huis gezet en dakloos door huurschulden (100%);
3. Daklozen ontvangen steun bij het oplossen van financiële problemen;
4. Het aantal daklozen ten gevolge van detentie is verminderd (70%);
5. Er is een gedifferentieerd aanbod van woon- en opvangvoorzieningen voor daklozen (mogelijk met een centrale intake);
6. We kennen alle daklozen en zij staan binnen 3 maanden op een traject richting dagbesteding (activering, werk);
7. Daklozen, alcoholverslaafden en overlastgevend zijn uit het straatbeeld verdwenen;
8. Er is voor alle actieve veelplegers een sluitende aanpak.

Deze doelstellingen voor het beleid sluiten aan bij de landelijke trend, zoals die vanaf 2005 opgang is gekomen. Steeds gaat het om een dubbele doelstelling: zowel hulp aan daklozen bieden als het bewerkstelligen van een veilige buurt.

Vier deelnota's

Bij de vaststelling van het Kompas is aangegeven dat de verschillende onderdelen verdere uitwerking behoeven in de vorm van deelnota's die voorgelegd zullen worden aan de gemeenteraad. In de voorliggende nota zijn deze deelnota's opgenomen, waarmee aan deze toezegging voldaan.

Het gaat om de volgende deelnota's:

- Niemand meer dakloos
- Differentiatie in aanbod en aanpak
- Sluitende aanpak overlastgevend
- Stroomlijnen randvoorwaarden

Bij de voorliggende uitwerking van het Kompas is vastgehouden aan de indeling in vier nota's. Voortschrijdend inzicht leidt er echter wel toe dat de accenten hier en daar anders gelegd worden en dat er meer oog is voor de samenhang tussen het geheel van maatregelen. In de afgelopen periode zijn we ons er steeds sterker van bewust geworden dat regie op de klant en op de uitvoering binnen de keten onmisbaar is voor een succesvol en realistisch beleid. De per 1 juli te realiseren Brede Centrale Toegang vormt de kern voor de regie.

Leeswijzer:

- **Deelnota 1** beschrijft de preventie en nazorg en dat in relatie tot de regie op de klant.
- **In deelnota 2** plaatsen wij activering als derde aandachtspunt, naast opvang en zorg. De aandacht is sterk gericht op een samenhangend pakket van opvang- en woonvoorzieningen dat doorstroming mogelijk maakt. Duidelijk wordt gemaakt dat zonder een strakke regie de doorstroming niet zal lukken.
- **Deelnota 3** staat meer in het teken van veiligheid rondom en binnen de opvangvoorzieningen.
- Regie zorgt voor samenhang tussen de verschillende onderdelen. Vandaar dat de wijze van regievoering in **deelnota 4**, stroomlijnen randvoorwaarden relatief veel aandacht krijgt.

In het jaar 2008 is een groot aantal onderdelen uit het Kompas ter hand genomen. Hierover is ook verslag gedaan aan de raad, door middel van rapportages aan de commissie. Alhoewel de deelnota's niet het karakter hebben van een voortgangsrapportage, zullen we wel ingaan op relevante ontwikkelingen. Maar vooral schetsen we de te zetten stappen voor de komende jaren.

OGGZ beleid: de doelgroep van het Kompas

De middelen voor maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid en openbare geestelijke gezondheidszorg die centrumgemeenten ontvangen, zijn samengebracht binnen één verdeelsystematiek. Dat impliceert dat de doelgroep voor OGGZ beleid samenvalt met de doelgroep van het Kompas. We willen met het vaststellen van de deelnota's dan ook de gelegenheid te baat nemen om expliciet enkele woorden te wijden aan de doelgroep van OGGZ-beleid en onze verantwoordelijkheid daarin.

De OGGZ-doelgroep is een verzamelnaam voor de meest kwetsbare mensen die wij kennen: dak- en thuislozen, verslaafden, mensen met psychiatrische problematiek, kortom mensen die op vele levensgebieden tegelijk problemen kennen. Sommigen gedragen zich als zorgmijder, anderen kennen veel verschillende hulpverleningscontacten. Sommigen veroorzaken overlast door vervuiling, criminaliteit of onmaatschappelijk gedrag. Anderen vereenzamen of verloederen in een eigen woning zonder dat iemand het merkt.

De rol van de gemeente ten aanzien van de maatschappelijke opvang en OGGZ-begeleiding wordt steeds groter door de overheveling van taken van Rijk naar gemeenten en door aanscherping van de Awbz.

Wij zien het als onze zorgplicht om voor de OGGZ-doelgroep het voorzieningenniveau en de instrumenten te realiseren die hen in staat stellen de regie over hun eigen leven terug te nemen. Dit zijn vaak langdurige processen en voor een grote groep is dit pas te realiseren als een vorm van levenslange begeleiding wordt gegarandeerd. In de voorliggende deelnota's staat beschreven welke voorzieningen de gemeente wil realiseren op de gebieden wonen en maatschappelijke opvang, inkomensondersteuning en schuldhelpverlening, activering en re-integratie en (langdurige) zorg en hoe de toeleiding naar deze voorzieningen plaatsvindt.

Betrokkenheid regio en doelgroep

De gemeente bepaalt het beleid en de daaraan gekoppelde middeleninzet ten aanzien van de realisatie van de ambities in het regionaal Kompas. Daarbij hoort ook het invulling geven aan onze regionale verantwoordelijkheden als centrumgemeente. En het betrekken van cliëntenorganisaties bij onze voornemens.

De deelnota's zijn opgesteld in goed overleg met de regiogemeenten en met betrokkenheid van de doelgroep. Er is een gestructureerd regionaal ambtelijk overleg dat ongeveer één maal per 6 weken bij elkaar komt. Binnen dit overleg komen soms kleinere delegaties in

wisselend verband bij elkaar om bepaalde onderwerpen voor te bereiden en uit te diepen. De inzet van de gemeente Haarlem is om transparantie te bieden over de inzet van middelen en de keuzes in gezamenlijkheid te maken.

Ten tijde van het opstellen van het Kompas was Haarlem centrumgemeente voor de regio's Midden- en Zuid-Kennemerland. In het Kompas wordt al wel gemeld dat de gemeente Haarlemmermeer van centrumgemeente Amsterdam zou overkomen naar centrumgemeente Haarlem. Inmiddels heeft deze overkomst plaatsgevonden. Vandaar dat de uitwerking van deze deelnota ook de regio Haarlemmermeer betreft. Daarmee valt de regio voor het Kompas samen met de Veiligheidsregio Kennemerland.

De doelgroep is betrokken via een aantal vertegenwoordigers uit de WMO raad. Daarnaast is er incidenteel ook rechtstreeks contact, bijvoorbeeld door het bijwonen van het bewonersoverleg van het Leger des Heils en door het bezoeken van diverse locaties en instellingen. De uitvoerende organisaties hebben hun eigen cliëntenraden, die betrokken zijn bij nieuwe initiatieven. Ook zijn vertegenwoordigers van de doelgroep actief betrokken binnen verschillende overlegvormen tussen gemeente en uitvoerders.

Financieel verdeelmodel

Het opstellen van het Kompas is in 2008 gebeurd op uitnodiging van het ministerie van VWS aan de 39 centrumgemeenten in Nederland om met voorstellen te komen voor een aanpak van de problematiek rondom daklozen. Tegelijkertijd zette VWS de operatie ingang om tot een nieuw financieel verdeelmodel te komen. Inmiddels zijn de contouren van dit nieuwe verdeelmodel bekend. Haarlem behoort tot de gemeenten die er op vooruit lijkt gaan maar niet zoveel als volgens het Kompas nodig zou zijn om alle activiteiten te realiseren. Ook zitten er nog een aantal onzekerheden in het model. Vandaar dat we in de financiële uitwerking een bescheiden scenario opnemen, dat uitgaat van de huidige bestedingsruimte en niet vooruit loopt op eventueel groei van de middelen. Daar waar de rijksmiddelen te kort schieten, zal met creativiteit gezocht worden naar andere manieren om voorzieningen te financieren. Hier ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten binnen de regio.

Deelnota 1 Niemand meer dakloos: preventie en nazorg

In het Kompas geven we aan door een meer effectieve benadering van de doelgroep een structurele reductie van het aantal daklozen en verslaafden in 2014 te willen bereiken. Enerzijds betekent dit zoveel mogelijk de instroom in de opvang beperken (preventie) en anderzijds de doorstroom uit opvangvoorzieningen zo veel mogelijk te bevorderen, waarbij terugval voorkomen moet worden (nazorg). Met andere woorden, de voordeur gaat op een kier en de achterdeur wordt open.

De concrete doelstellingen met betrekking tot deze deelnota:

1. Niemand wordt dakloos na ontslag uit een kliniek (100%);
2. Niemand wordt meer uit huis gezet en dakloos door huurschulden (100%);
3. Daklozen ontvangen steun bij het oplossen van financiële problemen;
4. Het aantal daklozen ten gevolge van detentie is verminderd (70%);

1.1 Doelgroepen

Voor een preventief beleid moeten we allereerst de potentieel daklozen definiëren. Welke mensen zijn het die grote(re) kans lopen om dakloos te worden? In het Kompas worden de volgende groepen genoemd:

- Zelfstandige wonende verkommerden en verloederden
Dit zijn mensen die nog min of meer zelfstandig wonen maar waar sprake is van een ernstige multiprobleemsituatie. Er is een langdurige zorgafhankelijkheid als gevolg van een combinatie van psychiatrische problemen, verslavingsproblemen, veelpleging en zorgmijding.
- Ex gedetineerden
Als gedetineerden na detentie niet over huisvesting beschikken en een zorgvraag hebben, behoren ze tot de potentieel daklozen.
- Ex klinische patiënten
Patiënten uit de intramurale GGZ, verslavingszorg of gehandicaptenzorg die na ontslag niet over huisvesting beschikken en een zorgvraag hebben, behoren eveneens tot de potentieel daklozen.

Het voorkomen van terugval (nazorg) geldt die mensen die via de maatschappelijke opvang in een voorziening voor beschermd of begeleid wonen komen.

Bovengenoemde doelgroepen horen allen tot de OGGZ doelgroep. De groep zelfstandig wonenden is vaak het lastigst op te sporen. De andere groepen bestaan uit mensen die in beeld zijn (immers verblijvend in een penitentiële inrichting, een residentiele inrichting of in de maatschappelijke opvang) maar te vaak nog uit beeld verdwijnen wanneer ze de residentiele setting verlaten. Eén van de karakteristieken van de doelgroep is dan ook dat het vaak gaat om zorgmijders: mensen die niet uit zichzelf vragen om hulp en de contacten met hulpverleners zo veel mogelijk vermijden. Anderen hebben juist vaak met een groot aantal hulpverleners te maken, die lang niet altijd van elkaars handelen op de hoogte zijn. Deze kenmerken van de doelgroep vragen om regie op de klant (zorgen dat deze in beeld blijft) én op de hulpverlening (zorgen dat deze afgestemd is).

1.2 Preventie door middel van regie

Sinds 2004 functioneert in Zuid-Kennemerland het Schakelstation, een samenwerkingsverband tussen ketenpartners OGGZ. In 2008 is het functioneren van het Schakelstation geëvalueerd en is besloten dit om te vormen tot één centraal meldpunt voor de OGGZ doelgroep: de Brede Centrale Toegang¹. De BCT betreft de gehele OGGZ doelgroep en omvat daarmee zowel de degenen die dakloos zijn (feitelijk daklozen), degenen die in de maatschappelijke opvang verblijven (residentieel daklozen) als de potentieel daklozen. Daar waar er in de laatste jaren verschillende initiatieven zijn genomen, gericht op deze doelgroepen, zullen we die samenbrengen binnen de Brede Centrale Toegang.

De taak van de Brede Centrale Toegang is om de OGGZ-klienten niet alleen beter in beeld te brengen maar ook te houden (aanmelding, registratie en trajectbewaking). Tevens heeft de Brede Centrale Toegang plaatsingsbevoegdheid voor de maatschappelijke opvang, waarmee de instroom bewaakt wordt. Aan de Brede Centrale Toegang zijn ook outreachende functies verbonden, zodat de doelgroep ook opgespoord wordt, voordat ontsparing met als gevolg dakloosheid plaatsvindt.

In onze opvatting is de ontwikkeling van deze Brede Centrale Toegang een essentiële voorwaarde bij het realiseren van onze doelstelling om dakloosheid zoveel mogelijk te voorkomen.

1.3 Activiteiten in het kader van preventie en nazorg

De Brede Centrale Toegang heeft een centrale rol als het er om gaat dakloosheid te voorkomen. In het Kompas zijn in dit kader vier specifieke projecten omschreven:

1. Preventie huisuitzettingen
2. Nazorg bij ontslag uit detentie
3. Schuldhulpverlening en sanering
4. Nazorg bij ontslag uit kliniek

1.3.1 Preventie huisuitzettingen

Toelichting:

In 2008 is een convenant gesloten met de drie woningcorporaties in Haarlem. Als uitvoering van dit convenant is een pilot gestart voor 2 jaar. Het geheel valt onder een stuurgroep waarin zitting hebben de corporaties, de GGD en de afdeling Schuldhulpverlening. De stuurgroep staat onder voorzitterschap van het hoofd Sociale Zaken.

In deze samenwerking zoekt een regievoerder contact met huurders die een huurschuld hebben van meer dan 30 dagen. Deze regievoerder is de spin in het web die korte en snelle lijnen legt met de schuldhulpverlening en andere hulpverleners. Deze regie en de korte lijnen zijn essentieel bij de aanpak van de meestal complexe problematiek. De regievoerder blijft maximaal 3,5 maand actief t.b.v. de huurder met huurachterstand. Daarna treedt de reguliere hulpverlening in werking.

Resultaat

Het doel is om met deze aanpak het aantal huisuitzettingen flink te verlagen. Als meetpunt wordt het aantal huisuitzettingen in 2005 en 2006 genomen. Dat waren er ongeveer 100 per

¹ Zie ook deelnota 4, regie op de klant en regie op de keten.

jaar. De doelstelling is dat in het eerste jaar van de pilot het aantal uitzettingen met 25% is verminderd en in het 2^e jaar met 50%. Dit betekent nog slechts 25 uitzettingen op jaarbasis in 2010. Gedurende de pilot wordt halfjaarlijks geëvalueerd.

Toekomst

De werkwijze in de pilot vertoont grote overeenkomsten met de werkwijze van de Brede Centrale Toegang. De regievoerders zijn nu al ondergebracht bij de GGD. Wanneer deze werkwijze zijn waarde bewezen heeft, kan deze geïntegreerd worden in de Brede Centrale Toegang. Door inbedding in de Brede Centrale Toegang, is de overdracht en nazorg naar gespecialiseerde zorg (ACT-team of OGGZ-team) of naar reguliere zorg gegarandeerd.

Financiën

De kosten van de pilot bedragen € 128.400 per jaar. De gemeente betaalt hiervan 50% en corporaties de 50%. Dekking: middelen preventie schuldhulpverlening 2008 en 2009. De structurele kosten dienen vanaf 2010 betrokken te worden bij de kosten voor de Brede Centrale Toegang en preventie schuldhulpverlening. Gezien de samenwerking met de corporaties en hun directe belang, ligt het voor de hand dat ook zij een bijdrage blijven doen.

De maatschappelijke kosten die gepaard gaan met een huisuitzetting worden geschat op € 5.000,- waarvan ongeveer de helft ten laste van de gemeente komt en de andere helft ten laste van de woningcorporatie. Indien met het beleid 75 woninguitzettingen op jaarbasis voorkomen kunnen worden, betekent dit dus een gezamenlijke besparing (gemeente en corporaties) van € 375.000,-.

1.3.2 Nazorg bij ontslag uit detentie

Toelichting

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) draagt elektronisch de cliëntdossiers van gedetineerden die de gevangenis verlaten over aan de ontvangende gemeenten. Het gaat daarbij om ex-gedetineerden waarvoor geen justitieel kader (o.a. toezicht reclassering) meer aanwezig is. In de visie van Justitie betreft het mensen die na detentie weer 'gewoon' burger worden en dus onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.

De elektronische dossiers omvatten informatie over mogelijke problematiek op de vier maatschappelijke leefgebieden: identiteit, zorg, inkomen en huisvesting. Deze informatie is van belang omdat het enerzijds inzicht geeft in de aard en omvang van de instroom aan ex-gedetineerden in de maatschappelijke opvang. Anderzijds kunnen wij vooraf stappen ondernemen zoals het vroegtijdig aanvragen van een uitkering, het regelen van een identiteitsbewijs enzovoort. Het beheer van de dossiers is ondergebracht bij het Schakelstation.

De regiogemeenten hebben hun eigen afspraken met DJI en zijn zelf verantwoordelijk voor de zorg en begeleiding van de ex-gedetineerden.

Resultaat

Voor Haarlem ging het in 2008 om 377 mensen. Voor de gehele regio zijn het er 726. Van de 377 mensen waren er in 2008 35 die 2 maal binnen een jaar uit detentie ontslagen werden, 8 personen voor de derde keer en 1 persoon voor de 5^e keer. Circa 80 van de 377 mensen behoren tot de OGGZ doelgroep. De veelplegers onder hen worden gevolgd middels het gemeentelijk casusoverleg Veelplegers.

Toekomst

Het project nazorg ex-gedetineerden wordt ondergebracht in de Brede Centrale Toegang. Na overdracht van een dossier door Justitie vindt een check plaats of het een persoon betreft die tot de OGGZ doelgroep behoort en dus extra zorg nodig heeft of dat de persoon op eigen

kracht z'n weg terug in de samenleving kan vinden. Indien blijkt dat extra zorg nodig is (huisvesting, uitkering, hulpverlening) wordt dit door de Brede Centrale Toegang geregeld.

Financiën

Een administratieve kracht van 10 uur per week is nu nog ten behoeve van het beheer van de dossiers ondergebracht bij het Schakelstation. Bekostiging vindt nu plaats via Veiligheid. De structurele kosten worden betrokken bij de financiering van de Brede Centrale Toegang.

1.3.3 Schuldhulpverlening en -sanering

Toelichting

Daklozen kampen over het algemeen met schuldenproblematiek. Deze hangt sterk samen met hun levensstijl. Dat betekent dat deze doelgroep in het kader van schuldhulpverlening een eigen aanpak vraagt. Niet alleen ten aanzien van de aanpak van de schuldenlast, ook ten aanzien van budgetbeheer, het leren omgaan met het eigen budget. Wij gaan ervan uit dat er onder de doelgroep mensen zijn die voor lange tijd, wellicht permanent, afhankelijk zullen zijn van budgetbeheer om schulden te voorkomen.

In 2008 heeft een experiment plaats gevonden met twee aanbieders van schuldhulpverlening. Met één daarvan is voor 2009 een nieuw contract afgesloten.

Resultaat

Daklozen krijgen specifieke hulp bij hun schulden en budgetbeheer, die aansluit bij hun vraag en problematiek. In het kader van nazorg wordt voorkomen wordt dat huisuitzetting plaats vindt vanwege schulden en er daarmee terugval naar dakloosheid plaats vindt.

Toekomst

Intake Schuldhulpverlening voor deze doelgroep krijgt een plaats binnen de Brede Centrale Toegang zodat direct wanneer een klant zich zelf meldt of aangemeld wordt, het traject ingang gezet kan worden.

Financiën

De kosten voor de inkoop van de trajecten zijn opgenomen in het gemeentelijk beleid schuldhulpverlening.

1.3.4 Nazorg ex-klinisch patiënten

Toelichting

Met de extramuralisering en de komst van de WMO is de zorg voor mensen na tijdelijk of langdurig verblijf in een (semi)-residentiële inrichting (bijvoorbeeld voor psychiatrie of verslavingszorg) voor een groot deel bij de gemeente neergelegd. Een deel van deze mensen krijgt problemen met het weer zelfstandig zijn, vaak pas nadat zij de instelling alweer een poosje hebben verlaten. Velen zijn dan al uit het zicht zijn geraakt van zorg- en hulpverleners. Voor deze groep is op dit moment nog geen apart beleid ontwikkeld.

Er zijn op dit moment geen cijfers beschikbaar over de omvang van deze specifieke groep. Wel kan gesteld worden dat zij onderdeel zijn van de OGGZ doelgroep en gevonden worden onder de groep 'verkommerden en verloederden' die door het Meldpunt Zorg en Overlast in kaart worden gebracht.

Resultaat

We willen ook deze groep eerder in beeld krijgen én houden om het uit de hand lopen van de situatie, zoals dakloos worden of overlast veroorzaken voor de omgeving, zoveel mogelijk te voorkomen.

Toekomst

De nazorg voor deze doelgroep wordt ondergebracht bij de Brede Centrale Toegang. Met betrekking tot de overdracht worden afspraken gemaakt met de 'aanleverende' instellingen zoals psychiatrische inrichtingen en klinieken voor verslavingszorg. Door de samenwerking die er binnen de Brede Centrale Toegang bestaat met OGGZ instellingen die ook residentiële hulpverlening bieden, zoals Brijder en GGZ InGeest, zijn de lijnen naar de Brede Centrale Toegang kort. De centrale regie vanuit de Brede Centrale Toegang levert ook inzicht op in de aard en omvang van de doelgroep.

Financiën

De financiering wordt betrokken bij de structurele kosten van de Brede Centrale Toegang.

Deelnota 2 Differentiatie in aanbod en aanpak: Voorzieningen, zorg én participatie

Jarenlang stonden bij de opvang van daklozen de drie B's centraal: Bed, Bad en Brood. In de laatste vijf jaar wordt de blik steeds breder: naast opvang is preventie een belangrijk doel. En behalve een bed, een douche en een maaltijd wordt er ook structurele begeleiding geboden en worden daklozen naar een geschikte woonvorm met begeleiding toegeleid. Wanneer deze bestaansvoorwaarden zijn gerealiseerd, ontstaat er de ruimte te werken aan sociale inbedding en participatie.

Vanuit de gedachte dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om 'mee te doen', kijken we in Haarlem naar wat klanten kunnen. Daarvoor wordt een specifiek activeringsaanbod ingezet, wat in de eerste paragraaf van deze deelnota verder wordt toegelicht. Het zwaartepunt in deze deelnota ligt echter bij de opgave waar we voor staan om een kwantitatief en kwalitatief passend aanbod van voorzieningen voor opvang en wonen te realiseren. Dit staat beschreven in paragraaf 2 van deze deelnota. In het Kompas is het onderwerp Zwerfjongeren nog apart vermeld. Wij vinden het echter meer voor de hand liggend om dit onderwerp te betrekken bij het integraal jeugdbeleid.

De concrete doelstellingen met betrekking tot deze deelnota:

- Er is een gedifferentieerd aanbod van woon- en opvangvoorzieningen voor daklozen (mogelijk met een centrale intake);
- We kennen alle daklozen en zij staan binnen 3 maanden op een traject richting dagbesteding (activering, werk);

2.1 Participatie en Activering

We willen daklozen niet alleen opvang bieden, een dak boven het hoofd en een maaltijd. Het past binnen onze visie op participatie en meedoen dat we ook deze doelgroep daarbij betrekken. Wetend dat voor een deel van de doelgroep geldt dat ze levenslange begeleiding nodig hebben, willen we ook kijken naar wat mensen wél kunnen en nemen hen serieus.

De ervaring leert dat veel terugval die ontstaat nadat iemand is doorgestroomd naar begeleid wonen, veroorzaakt wordt doordat er onvoldoende sociale inbedding is, er geen sociaal netwerk en sociale contacten zijn met de omringende samenleving. De begeleiding die langdurig gegeven wordt, kan dit niet voorkomen. Door te werken aan de empowerment van de doelgroep, de eigen verantwoordelijkheid en zelf regie te vergroten, verkleinen we ook de kans op terugval.

Iedereen die zich in Haarlem aanmeldt voor een uitkering en valt onder de bijzondere doelgroepen, krijgt direct een aanbod voor activering. Dit aanbod is niet vrijblijvend. Het afgelopen jaar is een inhaalslag gemaakt voor diegenen die al een uitkering hadden en in de maatschappelijke opvang verbleven. De reacties van de doelgroep zijn positief.

In 2009 hebben we het volgende aanbod:

- 30 trajecten voor verslaafden;
- 30 trajecten voor mensen met psychiatrische achtergrond;
- 30 trajecten voor dak- en thuislozen;
- experiment bijzondere doelgroepen (ongelimiteerd, schatting circa 100);
- activering in de Herberg (ongelimiteerd aantal);
- muziekgroep Brijder (5 verslaafden);
- werkwinkel (ongelimiteerd);

Deze trajecten kunnen alleen ingezet worden voor Haarlemse inwoners, met een WWB-uitkering of een UWV-uitkering. De regiogemeenten zijn verantwoordelijk voor het inkopen van een eigen aanbod.

Kosten

De totale financiële omvang in 2009 bedraagt maximaal circa 1 miljoen euro. Het exacte bedrag is afhankelijk van uiteindelijke realisatie van de trajecten. (Aanbieders worden afgerekend op resultaat.) De kosten worden gedekt uit het W-deel van de WWB-uitkering.

Toekomst

Voor 2010 en volgende jaren doen we dit jaar een nieuwe aanbesteding bijzondere doelgroepen. Aandachtspunten hierbij zijn het stroomlijnen van het aantal contracten en het realiseren van echt vernieuwend aanbod, waarbij de rol van de klanten wordt versterkt (zelfregie).

2.2 Voorzieningen voor opvang en wonen

2.1.1 Toelichting

De doelgroep van de maatschappelijke opvang is zeer breed. In de beeldvorming overheerst het beeld van de 'klassieke' dakloze of 'zwerfer': mensen met een verslavings- en/of psychiatrische problematiek, veelplegers, junks en overlastgevers. Dat er daarnaast mensen tot de doelgroep behoren die een baan hebben of deelnemen aan dagactiviteiten, gezinnen of alleenstaande moeders met kinderen of juist mensen die behandeld zijn voor verslavingsproblematiek of die met de nodige psychiatrische zorg redelijk kunnen functioneren, onttrekt zich aan het algemene beeld. Het is juist de eerste groep die binnen de opvang de meeste aandacht vraagt, voor onveilige situaties zorgt (binnen én buiten de opvang) en de opvang daarmee zeer onaantrekkelijk en ongeschikt maakt voor andere doelgroepen.

Deze diversiteit onder de doelgroep vraagt om een gedifferentieerd aanbod en aanpak naar de aard van de verschillende klanten. Enerzijds opvang voor mensen met een chronische problematiek, anderzijds een snellere aanpak van mensen die weer terugbegeleid zouden kunnen worden naar regulier wonen.

Veel staat of valt met het vinden van geschikte locaties en dat op een krappe huizenmarkt. Het gebruik van een locatie voor opvang of zorg past vaak niet binnen de bestaande bestemmingsplannen en het wijzigen van een bestemmingsplan kan meerdere jaren duren. Uiteraard dient er rekening gehouden te worden met het belang van de buurt en omgeving. Het voornemen om ergens een voorziening voor daklozen te vestigen roept vaak zeer heftige reacties bij omwonenden op.

Om de gewenste omvang en differentiatie van de voorzieningen te bereiken, moeten we niet alleen nieuwe voorzieningen realiseren maar richten we het bestaande aanbod meer op maat in, dit gepaard met een strakke sturing. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Zorg en opvang wordt alleen aangeboden aan mensen afkomstig uit de veiligheidsregio; met hen wordt een traject uitgezet dat zo snel mogelijk doorleidt naar een zo zelfstandig mogelijke manier van wonen;
- Degenen van buiten de regio krijgen een aanbod voor passantenopvang (3-5 nachten), in deze periode wordt hun terugkeer geregeld naar hun regio van herkomst;
- Diegenen uit de noodopvang die blijvend aangewezen zijn op opvang en begeleiding en daarop een beroep kunnen doen binnen de regio, krijgen deze begeleiding binnen een vorm van beschermd of begeleid wonen of in een hostel vorm.

2.2.2 Knelpunten

We hebben geconstateerd dat de vraag en het aanbod niet aansluiten, zowel wat betreft kwantiteit als wat betreft het type voorzieningen. De knelpunten die zowel in Haarlem als regionaal gevoeld worden, betreffen vooral de opvang voor specifieke doelgroepen en de doorstroming: de opvang zit verstopt. Ook hier doet zich de noodzaak voelen van een goede regie, met name voor wat betreft toelating in de opvang.

Noodopvang gezinnen

Wat betreft type opvang ontbreekt er de mogelijkheid van goede noodopvang om gezinnen op te vangen. Het gaat daarbij vaak om alleenstaande moeders. De huidige nachtopvang in Haarlem is daar niet geschikt voor. Noodopvang voor gezinnen wordt wel geboden in Haarlemmermeer. Voor kortdurende opvang konden moeders met kinderen terecht in de Herberg maar dat bleek niet te combineren met de andere doelgroepen die daar opgevangen worden. Het Pauzement biedt opvang voor deze groep maar geen begeleiding.

Dubbele diagnose

Een groot probleem is de opvang van mensen met een zogenaamde dubbele diagnose: langdurig verslaafden met een psychiatrische problematiek. In de nacht- en dagopvang verblijft nu bijna permanent een groep mensen met dubbele diagnose die vanwege deze diagnose niet kan doorstromen naar begeleid wonen. Verstopping van de opvang én overlast voor anderen binnen de opvang is het gevolg.

Doorstroom

Hiermee raken we direct aan het knelpunt van doorstroom. De nachtopvang in Haarlem wordt voor een groot deel bezet door mensen die al lange tijd dakloos zijn. Het gaat hierbij niet alleen om de groep verslaafde en psychisch gestoorden. Ook mensen die een veel lichtere problematiek kennen, gebruik maken van activeringstrajecten of ook betaald werk hebben. Deze groep ondervindt ernstige hinder van de groep met de dubbele diagnose.

Regie in de opvang

Een knelpunt dat verder onderkend wordt, is de regie op de opvang. Wie heeft er toegang tot de opvang en hoe zorg je ervoor dat daklozen in beeld zijn en in beeld blijven. Het punt van regie wordt in deelnota vier uitgewerkt maar hier is het belangrijk om te constateren dat enerzijds een met betere regie de instroom beperkt kan worden en dat anderzijds door een beter zicht op de doelgroep ook meer maatwerk geboden kan worden, wat bijdraagt aan een betere doorstroming.

2.2.3 Inventarisatie

Wij hebben, samen met de regiogemeenten de voorzieningen geïnventariseerd. Als we naar het kwantitatieve aspect kijken, kunnen bij benadering de volgende aantallen aangegeven worden:

Soort voorziening	Aantal plaatsen
Dag/nachtopvang Haarlem	42 *
Winternoodopvang	17
Kortdurende opvang (begeleid en onbegeleid)	75
Beschermd Wonen	200**
Begeleid zelfstandig wonen	60
Tijdelijke huisvesting zonder begeleiding	40

* Waarvan 17 noodbedden die echter bijna continu bezet zijn door vaste klanten

** Waarvan slechts een beperkt deel beschikbaar voor mensen die uit de dak- en thuislozenopvang komen.

Een overzicht van de inventarisatie is als bijlage bij gevoegd.

We noemen hier een aantal opvallende punten:

- Niet verrassend is dat het merendeel van de maatschappelijke opvang voor de regio in Haarlem plaats vindt.
- Uitzondering hierop is de opvang in Haarlemmermeer waar 19 woonunits zijn voor kortdurende maatschappelijke opvang en 1 unit voor noodopvang. In deze units kunnen bijvoorbeeld ook gezinnen onderdak vinden.
- Velzen en Beverwijk beschikken op dit moment gezamenlijk over 1 plaats voor nood/crisisopvang.

Beschermd wonen in Haarlem:

- 'De Herberg' biedt de mogelijkheid van beschermd wonen, bijvoorbeeld voor ouderen met een psychiatrische handicap.
- Een specifieke voorziening voor dak- en thuislozen met een justitieverleden én met een psychiatrische problematiek, voor ISD-ers (zogenaamde Domus-woningen)
- Twee sociale pensions (RIBW).
- In Haarlem zijn er op jaarbasis 12 tweede kanswoningen beschikbaar waar mensen onder begeleiding zelfstandig kunnen wonen.
- In de regio Midden-Kennemerland zijn er in totaal ruim 40 van dit soort woningen.

Het RIBW beschikt buiten Haarlem over de nodige woonvoorzieningen voor bijzondere doelgroepen. Dit is Beschermd Wonen, meestal voor een specifieke doelgroep (zoals autisten, 50-plussers met een psychiatrisch verleden of Korsakov patiënten). Voor zover ze een wat algemenere doelgroep huisvesten, gelden vaak strikte contra-indicaties ten aanzien van verslaving, psychiatrie of antisociaal gedrag. Dit maakt deze woonvormen niet geschikt voor de doorstroming van een groot deel van de huidige gebruikers van de maatschappelijke opvang.

2.2.4 Verder bouwen aan oplossingen

Nieuwe voorzieningen in de regio

- In mei dit jaar zal er in Beverwijk een nieuwe voorziening geopend worden, de Kennemerhof. Deze RIBW voorziening zal 11 plaatsen vaste bewoning aanbieden voor mensen met een psychiatrische achtergrond of lichte verslaving. Daarnaast is er de mogelijkheid van kortdurende opvang (6 maanden) voor eveneens 11 plaatsen, gericht op voor tienermoeders, ex-gedetineerden en eventueel daderopvang huiselijk geweld. Hiermee wordt enerzijds meer doorstroom mogelijk, kunnen mensen die uit een klinische setting komen, ondergebracht worden (preventie, zie deelnota een) en wordt anderzijds voorzien in de opvang van moeders met kinderen.

- In Midden-Kennemerland is een convenant in de maak met de woningcorporaties om de bestaande contingentwoningen en zorgdakwoningen om te zetten in 40-50 woningen per jaar waar mensen onder begeleiding (weer) kunnen leren wonen. De begeleiding duurt maximaal 1,5 jaar en kan door iedere instelling met een HKZ-normering gegeven worden.
- Haarlemmermeer heeft geconstateerd dat een deel van de mensen die nu opgevangen wordt in hun units voor kortdurende opvang, niet de intensieve begeleiding nodig heeft die daar geboden wordt. Voor deze doelgroep worden 3-5 satelietwoningen gerealiseerd, waar mensen met een lichte vorm van begeleiding kunnen wonen. Hierdoor worden de middelen voor de kortdurende opvang gericht ingezet op die groep die ze ook echt nodig heeft.

Herinrichting en nieuwe voorzieningen in Haarlem

- In Haarlem wordt een **unilocatie** gerealiseerd waar nachtopvang, dagopvang en onderdelen van de sociale verslavingszorg, zoals een gebruikersruimte zijn ondergebracht. Het gaat hierbij niet om een extra voorziening maar om het op een betere manier organiseren van de bestaande voorzieningen. Daar waar de nachtopvang nu 42 plaatsen beslaat (25 nachtopvang en 17 noodbedden die echter allen permanent bezet zijn), is de schatting dat er in de unilocatie circa 25, maximaal 30 plaatsen nodig zijn voor de nachtopvang. Voorwaarde is dat een deel van de mensen die nu de opvang (bijna permanent) bezet, doorstroomt naar een vorm van Beschermd Wonen, zoals een Discusproject of hostel voor chronisch verslaafden. Ook de groep bewoners die redelijk functioneert (werk, dagactiviteiten) en mogelijk terug kan naar een vorm van regulier wonen (desnoods met begeleiding) hoort niet thuis in de unilocatie. Voor hen dient een vorm van kortdurende opvang gevonden te worden. Voorwaarde voor het functioneren van de unilocatie is een strikte bewaking van de plaatsing door middel van een centrale plaatsing (zie deelnota vier, Brede Centrale Toegang). Het knelpunt voor het realiseren van deze unilocatie ligt in het vinden van een geschikte locatie. De exploitatie van de unilocatie kan met bestaande middelen plaats vinden.
- Het realiseren van een voorziening voor **oudere niet-verslaafde daklozen**. Door voor deze groep een eigen vorm van begeleid wonen te realiseren, komt er ruimte vrij binnen de noodopvang. Over deze voorziening vindt overleg plaats met St. Jacob. Financiering vindt plaats via de AWBZ.
- Daarnaast is er (zie hiervoor) behoefte aan een eigen vorm van begeleid wonen voor de groep chronisch verslaafden, met eventueel een dubbele diagnose. Dit kan in de vorm van een zogenaamd **Discusproject**, waarbij zelfstandige woonruimte aan verslaafden wordt geboden, die permanent onder woonbegeleiding/toezicht staan. Gedacht wordt aan 10 woningen, verspreid over de doelgroep. Voor de (oudere) chronisch verslaafden, die permanente zorg nodig hebben, is het gewenst een **hostel** te realiseren. (AWBZ/ZVW).
- Uitbreiding van het aantal **Domus** woningen. Er zijn nu 6 wooneenheden, bestemd voor mensen met een justitiële ISD-maatregel. De doelgroep is echter groter en keert langzamerhand naar Haarlem terug, waar ze een beroep doen op de nachtopvang. Justitie heeft toestemming gegeven om nog eens 13 domuswoningen te realiseren. Allereerst dient onderzocht te worden welke locatie hiervoor het meest geschikt is. Exploitatie vindt plaats door het Leger des Heils, financiering met middelen van Justitie.

- Er moet een oplossing gezocht worden voor de opvang van gezinnen/alleenstaande ouders met kinderen. Zolang er in Haarlem geen geschikte locatie is, kan een oplossing mogelijk gevonden worden door in overleg met het Pauzement begeleiding te bieden aan ouders die daar worden opgevangen of afspraken te maken binnen de regio over de opvang van deze groep.

Samenvattend ligt er de volgende vraag voor locaties:

- een pand voor een unilocatie,
- een pand voor een hostel,
- domuswoningen (ex-gedetineerden),
- discuswoningen (begeleid wonen met dubbele diagnose),
- woningen voor oudere, niet verslaafde daklozen.

2.2.5 Toekomst

In het Kompas staat als één van de activiteiten beschreven een inventarisatie van 40 beschikbare woningen t.b.v. vervolghuisvesting bijzondere doelgroepen. Daarnaast moest een locatie voor een hostel gevonden worden en onderzoek plaatsvinden naar het huisvesten van een unilocatie. De opgave is nog groter, wanneer we ons realiseren dat de Herberg een tijdelijke locatie betreft en hiervoor dus op termijn ook een vervanging gerealiseerd moet worden.

Gezien de aard van de doelgroepen, het belang van de omgeving waar dergelijke voorzieningen gehuisvest worden en de schaarste op de woningmarkt, is het geen geringe opgave om de ambities op dit vlak waar te maken. Om de noodzakelijke voorzieningen te kunnen realiseren is een krachtigere aanpak vereist. De gemeente is voornemens een sterke coalitie te vormen tussen de gemeente, de uitvoerende instellingen en woningcorporaties met een duidelijke prioriteitstelling. Daarbij moet al de nodige creativiteit en doorzettingskracht in stelling gebracht worden. Daar waar zich een kans zich voordoet moet die op zijn merites en weliswaar in samenhang met het totaal beeld beoordeeld worden en vervolgens zo snel mogelijk verzilverd.

Een aspect dat daarbij de volle aandacht vraagt is hoe de nieuwe voorzieningen in te bedden in de omgeving. Het gaat daarbij om zowel de grotere locaties als om gewone woningen waar mensen onder begeleiding wonen. De opvang en huisvesting van bijzondere doelgroepen is een maatschappelijke verantwoordelijkheid die vraagt om draagvlak binnen de samenleving. De gemeente zal er op inzetten om dit draagvlak zo groot mogelijk te maken. Dit doen we door de omgeving in een vroeg stadium te betrekken, goede informatie te geven en in samenwerking met de instellingen en waar mogelijk met de doelgroep zelf, de overlast zo veel mogelijk terug te dringen. Met dat laatste hebben we goede ervaringen opgedaan rondom de huidige opvanglocaties. Door het inzetten van portiers, toezichthouders en politie is hier de overlast in de omgeving sterkt teruggebracht, tot tevredenheid van de omwonenden. Deze inzet zullen we handhaven bij het realiseren van nieuwe voorzieningen. Ieder plan voor een nieuwe locatie zal een paragraaf veiligheid hebben maar ook een communicatieplan. Over de realisatie van de huisvestingsambitie in algemene zin willen we ook in een vroeg stadium in gesprek gaan met de verschillende wijkraden in onze stad om te kijken hoe deze voorzieningen in de wijksamenleving ingebed kunnen worden.

Gezien haar verantwoordelijkheid als centrumgemeente zal de gemeente Haarlem het initiatief nemen om krachtiger dan voorheen in te zetten op het realiseren van de nodige locaties en daarbij ook haar partners, zoals de woningcorporaties te vragen hierbij hun verantwoordelijkheid te nemen.

2.2.5 Financiën

Het merendeel van de voorzieningen voor maatschappelijke opvang wordt gefinancierd met middelen uit de MO/VB². De gemeente ontving in 2008 een bedrag van 2,8 miljoen, wat ook zo goed als volledig besteed is aan opvang en begeleiding. Aan gemeentelijke middelen werd ruim 440 duizend euro ingezet, met name voor extra portiers (veiligheid) bij de dag- en nachtopvang en voor de gebruikersruimte.

De gemeente Haarlemmermeer investeert in 2008 uit eigen middelen bijna 2 ton voor de maatschappelijke opvang. De regiogemeenten van Midden- en Zuid-Kennemerland dragen € 19.000,- bij aan de regio voor maatschappelijke opvang en zetten, evenals Haarlemmermeer eigen middelen in ten behoeve van hun gemeentelijke OGGZ-beleid.

De financiering van Beschermd Wonen (RIBW) verloopt via de AWBZ.

In de bijlage zijn de geldstromen in kaart gebracht waarmee de voorzieningen betaald worden.

² Maatschappelijke Opvang / Verslavingsbeleid

Deelnota 3 Sluitende aanpak overlastgevend: veiligheid binnen en buiten de opvang

Het beleid t.a.v. daklozen kent een dubbele doelstelling: enerzijds het bieden van adequate hulp aan daklozen maar anderzijds dient de overlast die van deze groep in de omgeving ervaren wordt, tegengegaan te worden. Door overlast en onveiligheid tegen te gaan, geven we invulling aan onze verantwoordelijkheid naar de bewoners van Haarlem die een veilige plaats vragen om te wonen en te leven. Maar het is ook nodig om draagvlak voor huidige en toekomstige voorzieningen te behouden en krijgen. Veiligheid is ook van belang binnen de voorzieningen zelf. Het gedrag van een deel van de klanten binnen de opvang maakt de voorziening onaantrekkelijk of zelfs onveilig voor andere klanten en ook voor het personeel.

Het realiseren van passende opvang voor de verschillende doelgroepen bevordert de veiligheid binnen en in de omgeving van de voorzieningen. Het blijkt dat de overlast afneemt wanneer goede opvang geregeld is. Het realiseren van een unilocatie zoals omschreven in deelnota twee, is daar een onderdeel van, evenals de mogelijkheid om chronisch verslaafden in een hostel of binnen discussuwoningen op te vangen. Samen met de instellingen en de doelgroep kijken we hoe het toezicht zo effectief mogelijk gerealiseerd kan worden.

Voor een bepaalde groep is meer drang en zelfs dwang nodig. De afgelopen periode is onderzocht welke mogelijkheden de gemeente heeft om drang en dwang toe te passen. Met de inzet van toezicht in en rondom de voorzieningen en het project Veelplegers zoeken we de grenzen op van wat mogelijk is. Een nieuwe mogelijkheid die zich aandient is de verruiming van de BOPZ-maatregel, waar Haarlem graag gebruik van wil maken.

3.1 Aanpak veelplegers

Toelichting

Door middel van een ISD maatregel is het mogelijk om veelplegers maximaal gedurende 2 jaar in detentie te houden. In vervolg op de detentie is er een nazorgtraject waarvoor de regiefunctie bij de gemeente ligt. De regie wordt uitgeoefend door middel van het gemeentelijk casusoverleg Veelplegers. Doel van de ISD maatregel is de negatieve spiraal waar veelplegers inzitten te stoppen en terugval na ontslag uit detentie te voorkomen.

Resultaat

Het gaat in Haarlem om maximaal 40 personen. 16 van hen zijn inmiddels ontslagen uit detentie en 20 verblijven nog in detentie of in een intramurale instelling (bijvoorbeeld verslavingsklinik). Knelpunt is de doorstroom naar geschikte huisvesting. Het blijkt dat de meesten van hen niet zelfstandig kunnen wonen. Van de personen die nu weer teruggekomen zijn uit detentie wonen er vier in een domuswoning en heeft er één een plaats in een RIBW voorziening. Enkelens verblijven (langdurig) in de opvang en de rest heeft onduidelijke verblijfplaatsen, zoals bij vrienden, familie e.d. Voor degenen die nog in detentie verblijven is nog geen zicht op huisvesting. Overigens is het voor het opleggen van een ISD-maatregel een voorwaarde dat er een adequaat trajectplan is. Het beschikken over adequate huisvesting is hiervan een onderdeel.

Toekomst

Bovenstaande geeft aan hoe belangrijk het is om de huisvestingsambitie uit deelnota 2 te realiseren. Het gevaar bestaat immers dat zelfs het 'van de straat' halen van veelplegers stopt, wanneer in het trajectplan geen uitzicht op het gebied van wonen geboden kan worden. Justitie heeft toestemming gegeven om 13 extra Domus woningen te realiseren. Justitie stelt hiervoor ook de middelen beschikbaar. We zullen alles op alles zetten om deze

woningen, in overleg met de corporaties, ook daadwerkelijk vrij te spelen. Het alternatief is dat Veelplegers niet meer van straat worden gehaald, iets dat voorkomen moet worden.

Het casusoverleg wordt ondergebracht bij de Brede Centrale Toegang.

3.2 BOPZ-maatregel³

Tot nu toe was de ISD maatregel één van de weinige manieren om mensen gedwongen op te nemen en in een zorgtraject te krijgen. Een recente ontwikkeling is dat de mogelijkheid om mensen gedwongen op te nemen binnen de psychiatrie uitgebreid zal gaan worden met een overlastbeginsel. Op landelijk niveau wordt hierover nog gesproken maar Haarlem wil zich graag aanmelden voor een pilot op dit gebied.

De praktische uitvoering zal gekoppeld worden aan de Brede Centrale Toegang.

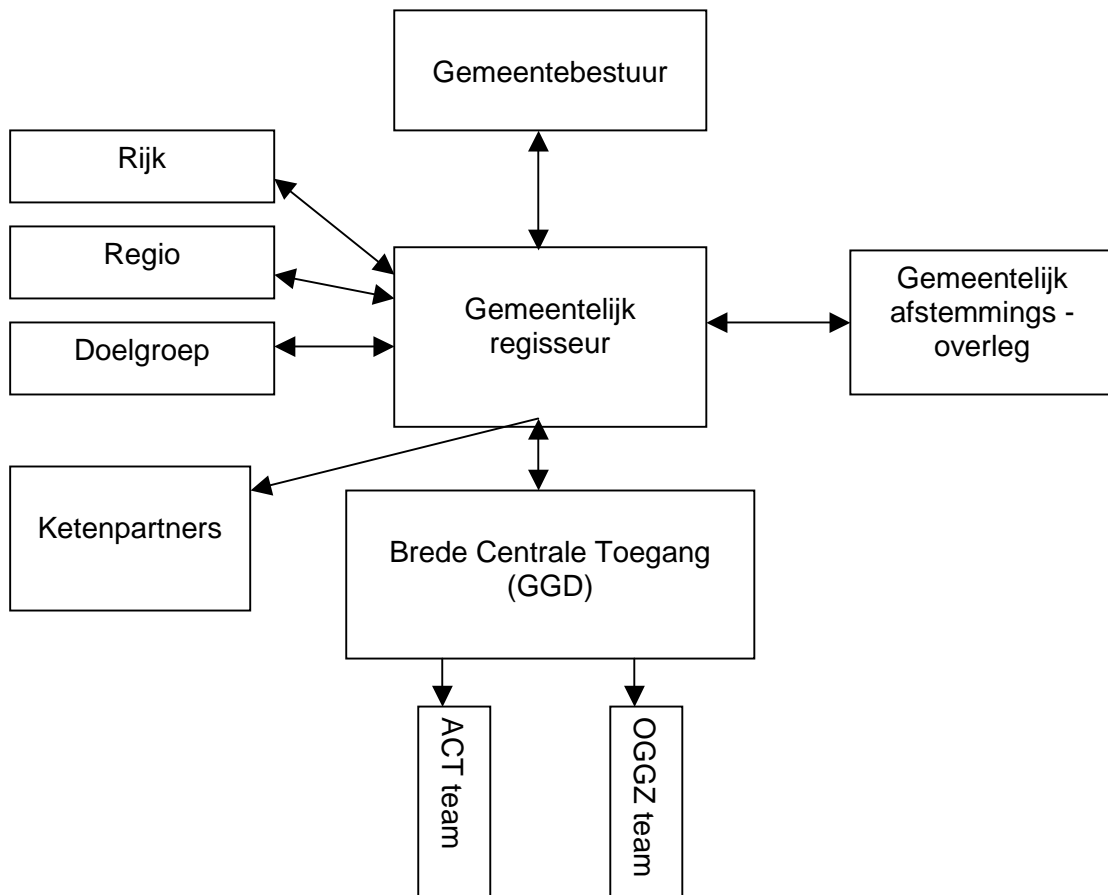
³ Bijzondere Opname in Psychiatische Ziekenhuizen

Deelnota 4 Stroomlijnen randvoorwaarden: regie, financiën en planning

In de voorgaande deelnota's zijn de activiteiten ten aanzien van de opvang en zorg aan de OGGZ doelgroep verwoord. In deze laatste deelnota worden de randvoorwaarden verder uitgewerkt. Het gaat daarbij om regie, de financiën en de planning.

4.1 Regievoering

De Brede Centrale Toegang vormt het hart van ons regiemodel. Daar komt de informatie over de omvang, aard en herkomst van de doelgroep bij elkaar en worden de resultaten van het beleid gemonitord. Op basis van deze informatie stelt de gemeentelijk regisseur het beleid bij waar nodig en maakt prestatieafspraken met de ketenpartners. De regisseur is verantwoordelijk voor budget en het realiseren van de doelstellingen en legt daarover verantwoording aan het gemeentebestuur af. De regisseur stemt af met betrokken gemeentelijke afdelingen, de regio en de doelgroep en het rijk.

4.1.1 Brede Centrale Toegang

Taken

- Centrale aanmelding en registratie van de OGGZ-doelgroep
- Centrale trajectbewaking op de individuele klant
- Centrale plaatsingsbevoegdheid ten aanzien van de maatschappelijke opvang
- Indien nodig: eerste opvang en zorg (onderdak, schulden, inkomen, medische zorg)

Toelichting

Gebleken is dat te weinig invulling is gegeven aan de regie op de individuele klant. Hoewel het uitgangspunt is om de OGGZ-doelgroep instrumenten te geven om de regie over hun eigen leven terug te krijgen, laat de dienstverlening ten behoeve van de individuele klant nog te wensen over. Dit wordt bevestigd met de twee evaluaties van het Schakelstation die door zowel de ketenpartners als door de belangenorganisaties zijn uitgevoerd. De gemeente heeft het initiatief genomen om het Schakelstation te herijken en te komen tot één centraal meldpunt voor de OGGZ doelgroep: de Brede Centrale Toegang.

Door deze functies te centraliseren in één loket, kunnen wij de individuele klant uit de OGGZ-doelgroep niet alleen in beeld brengen maar ook in beeld houden. Het Schakelstation houdt hiermee op te bestaan en zal opgaan in de Brede Centrale Toegang. Deze biedt aan de OGGZ doelgroep een aantal voorwaarden die gerealiseerd moeten worden alvorens verdere hulpverlening succesvol van start kan gaan. Het betreft hier onder meer inkomensvoorziening, plaatsing in de maatschappelijke opvang, postadressen en activering. Om die reden zal de Brede Centrale Toegang worden bemenst door onder meer het team Vangnet en Advies van de GGD, een vertegenwoordiger van het team Bijzondere doelgroepen van de afdeling Sociale zaken en Werkgelegenheid, de veldwerker, Release en het Leger des Heils. De coördinatie ligt bij de GGD.

Voor de hulpverlening aan de OGGZ-doelgroep richten wij een centraal ACT-behandelteam op dat 7 x 24 uur bereikbaar is. Daarnaast organiseren wij een centraal OGGZ-team voor de lichtere vormen van begeleiding van de doelgroep. Hiermee komen de instellingsgebonden OGGZ-teams te vervallen. Overigens leveren zowel het ACT als het OGGZ-team uitsluitend begeleiding die niet regulier kan worden aangeboden.

De Brede Centrale Toegang gaat van start per 1 juli 2009. (Onder voorbehoud van financiering)

4.1.2

Gemeentelijk regisseur

Bewaakt voortgang, signaleert knelpunten en initieert oplossingen

- Bewaakt budgetten
- Legt verantwoording af aan college van B&W
- Onderhoudt contacten en stemt af met:
 - o Rijk
 - o Regio
 - o Doelgroep
 - o Ketenpartners
 - o Gemeentelijke afdelingen
- Is voorzitter van het gemeentelijk afstemmingsoverleg
- Is voorzitter van het regionaal ambtelijk overleg Kompas
- Zorgt voor prestatieafspraken met uitvoerende instellingen

- Initieert naar eigen inzicht werkgroepen (met in- en externe partners gericht op de uitvoering van projecten uit het Kompas).

4.1.3 Gemeentelijke afstemming

Gemeentelijk afstemmingsoverleg

Deelnemers:

- Wonen, Welzijn, Gezondheid en Zorg
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Vastgoed
- Openbare Orde en Veiligheid
- Wijkzaken

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Verantwoordelijk voor het realiseren van afstemming over de inzet van de verschillende afdelingen met betrekking tot de uitvoering van de deelnota's. Er is geen formele besluitvormingsbevoegdheid.

Frequentie: Vier keer per jaar

Taken van de afdelingen

Wonen, Welzijn, Gezondheid en Zorg

- o Accounthouder (onderhoudt contacten met de instellingen die opvang en begeleiding bieden en verdeelt de middelen voor MO/VB en OGGZ).
- o Nazorg gedetineerden
- o Ambtelijke vertegenwoordiging in het landelijk overleg van centrumgemeenten.
- o Ondersteunende begeleiding (overheveling van de AWBZ naar de gemeenten)
- o Overleg met corporaties met betrekking tot de invulling van hun maatschappelijke opgave in Haarlem

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

- Werkgroep maatschappelijke opvang
- Uitkeringen, activering en de specifieke schuldhulpverlening.

Vastgoed

- trekkerschap voor opstellen van een plan van aanpak van de unilocatie (het vinden van een locatie)

Openbare Orde en Veiligheid

- ISD-maatregel
- Veiligheid rondom de voorzieningen

Wijkzaken

- Overleg bewoners en inbedding voorzieningen in de wijk

4.1.4 Betrokkenheid regio

Regierol Haarlem

Als centrumgemeente dient Haarlem bij de besteding van middelen in het kader van de OGGZ en Maatschappelijke Opvang te overleggen met de regiogemeenten. Er is sprake van een afstemmingsplicht. Voor de omschrijving van de regierol met betrekking tot het Kompas, sluiten we aan bij de nota 'Bestrijding Huiselijk Geweld'.

In de veiligheidsregio Kennemerland wordt onder de regierol met betrekking tot Kompas het volgende verstaan:

- Gemeenschappelijke beleidslijnen uitzetten.
- Het initiëren van samenwerkingsverbanden en het leggen van de daarvoor benodigde contacten.
- Het – in samenspraak met de ketenpartners – formuleren van prestatieafspraken voor ketenpartners en daar toezicht op houden (vanuit financieringsrelatie of vanuit convenant).
- Het beschikbaar stellen en toezien op de besteding van de beschikbare middelen.
- Het toezien op de totstandkoming van resultaatgerichte afspraken .
- Monitoren van de resultaten.
- Vaststellen in hoeverre doelstellingen van het beleid zijn gerealiseerd.

Beleidsmatige en bestuurlijke afstemming

Om het overleg met betrekking tot Kompas en OGGZ doelgroep vorm te geven is er sinds 2008 een regionaal ambtelijk overleg 'Kompas, Vrouwenopvang en OB-A' waarin alle gemeenten uit de regio vertegenwoordigd zijn. Dit overleg is nauw betrokken geweest bij de onderwerpen uit deze deelnota's. Daar waar nodig zijn in de vorm van ad-hoc werkgroepen in kleiner verband specifieke vraagstukken verder uitgediept en verkend. Dit regionaal overleg functioneert met betrekking tot de thema's Kompas en Vrouwenopvang tevens als voorbereiding op het Bestuurlijk Overleg Portefeuillehouders (BOP) dat 6 maal per jaar bij elkaar komt. Het BOP is de plaats om bestuurlijk afstemming te creëren voor de regionale aanpak voor dakloosheid.

Eigen verantwoordelijkheid regiogemeenten

Met onze opvatting over de regietaak treden we niet in de eigen verantwoordelijkheid van de regiogemeenten. Gemeenten blijven ieder zelf verantwoordelijk voor hun 'eigen' daklozen en OGGZ-doelgroep. Dat houdt in dat, ook wanneer iemand in Haarlem in de opvang zit, de gemeente van herkomst verantwoordelijk blijft voor de uitkering en activering en dat zo veel mogelijk geprobeerd wordt om ook het vervolgtraject zich daar te laten afspelen.

De verschillende gemeenten hebben een eigen schaal waarop de problematiek speelt en hebben hun zorg voor de OGGZ doelgroep op een voor hen passende manier ingericht. Met de gemeenten wordt onderzocht hoe de aansluiting tussen de verschillende vormen van regievoering op de klant plaats kan vinden. De noodzaak om de klanten beter in beeld te brengen en te houden, wordt door het merendeel van de gemeenten gedeeld. De mate waarin er samenwerking ontstaat is variabel: van een beperkte vorm van samenwerking als het gaat om de informatie-uitwisseling op klantniveau tot volledige aansluiting bij de werkwijze van de Brede Centrale Toegang.

Ook is het de verwachting dat het invoeren van de Brede Centrale Toegang meer duidelijkheid zal verschaffen met betrekking tot klanten die onder verantwoordelijkheid van de regiogemeenten vallen maar in Haarlem verblijven. Tot slot willen we als regiogemeenten elkaar versterken en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de problematiek tonen.

Inzicht in klantstromen en bezetting van de verschillende voorzieningen (dat door de Brede Centrale Toegang kan ontstaan) is daaraan ondersteunend.

4.1.5 Betrokkenheid doelgroepen

Als we naar de omschrijving van de doelgroep kijken, ligt daar een sterk accent op de aanwezige problematiek en de mate van overlast die deze doelgroep (soms) met zich meebrengt. Ook in deze nota wordt regelmatig gesproken over 'zorg voor' en 'tegen gaan van'. Met de beste bedoelingen wordt vaak gesproken 'over' de doelgroep en niet 'met' de doelgroep. Maar niet vergeten mag worden dat het om zeer verschillende mensen gaat met eigen mogelijkheden, wensen en verlangens. De ontwikkeling van en uitvoering van het beleid willen we dan ook in samenspraak met de doelgroep doen.

De betrokkenheid van de doelgroep krijgt op de volgende manieren vorm:

- door middel van overleg met vertegenwoordigers van de doelgroep uit de WMO raad;
- door het bijwonen van het bewonersoverleg van de uitvoerende instellingen;
- door het bezoeken van diverse locaties en instellingen;
- door middel van de cliëntenraden die bij de uitvoerende organisaties actief zijn;
- door betrokkenheid van vertegenwoordigers van de doelgroep binnen verschillende overlegvormen tussen gemeente en uitvoerders.

Naast deze vormen van overleg, geven we ook vorm aan de betrokkenheid van de doelgroep, door te bevorderen dat er binnen de instellingen zoveel mogelijk zelfsturing ontstaat. Het past binnen onze visie op participatie en meedoen om zoveel mogelijk verantwoordelijkheid bij klanten zelf leggen, uiteraard binnen de mogelijkheden. We zullen de ketenpartners en uitvoerders van activeringstrajecten vragen om vanuit deze visie te werken aan zelfsturing en zelfregie van de doelgroep.

4.2 Financiering

Het grootste deel van de voorzieningen voor het Kompas wordt gefinancierd met middelen voor MO/VB en OGGZ beleid, die afkomstig zijn van het rijk. Al meer dan een jaar werkt het rijk aan een nieuwe verdeelsleutel voor de verdeling van de middelen voor maatschappelijke opvang en OGGZ.

Inmiddels zijn de contouren van dit nieuwe verdeelmodel bekend. Het lijkt er op dat Haarlem behoort tot de gemeenten die er op vooruit gaan maar lang niet zoveel als volgens het Kompas nodig zou zijn om alle activiteiten te realiseren. Het model is echter nog niet definitief vastgesteld en er wordt nog aan de exacte verdeling van de middelen gerekend. Volgens planning wordt het model per 1 juli 2010 ingevoerd.

Met ingang van 2009 hebben de gemeente de verantwoordelijkheid gekregen voor de ondersteunende begeleiding op psycho-sociale grondslag (OB-a) die voorheen via de AWBZ werd gefinancierd. De middelen die de gemeenten hiervoor ontvangen dekken de kosten die voor OB-a werden gemaakt via de AWBZ niet. Het rijk gaat hierbij uit van een eigen verantwoordelijkheid van de gemeente. Met ingang van 2010 worden de middelen voor OB-a toegevoegd aan de middelen voor maatschappelijke opvang en OGGZ. Dit beperkt de 'extra ruimte' die ontstaat als gevolg van de herverdeling nog verder.

Vandaar dat hier een voorzichtig scenario gepresenteerd wordt met betrekking tot nieuwe activiteiten. Daar waar de rijksmiddelen te kort schieten, moet met creativiteit gezocht worden naar andere manieren om voorzieningen te financieren. Hier ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten binnen de regio. Als er enerzijds meer zekerheid is over de middelen die Haarlem als centrumgemeente ontvangt en anderzijds door het functioneren van de Brede Centrale Toegang er ook meer duidelijkheid is over de aard en

omvang van de doelgroep, willen we hierover graag de discussie met de centrumgemeenten aangaan.

Financiële bijlage A geeft een overzicht van de middelen die beschikbaar zijn voor de uitvoering van het regionaal Kompas, ijkniveau 2008. Met deze middelen kunnen we de volgende activiteiten realiseren:

- Inrichten Centrale Brede Toegang.
- Ontwikkelen Unilocatie.
- Ontwikkelen hostel voorziening.

Voor de financiering van deze voorzieningen wordt, buiten de genoemde middelen om, voor een belangrijk deel ook een beroep gedaan op financiering via de Zorgverzekering en AWBZ en het W-deel van de WWB.

In de financiële bijlage vindt u verder een overzicht van de kosten die de gemeente Haarlem in 2009 maakt in het kader van de regiofunctie en van de verschillende uitgaven die de regiogemeenten met eigen middelen doen in het kader van maatschappelijke opvang / OGGZ beleid.

4.3 Planning

Planning activiteiten regionaal Kompas 2009-2014

Activiteit	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Deelnota 1						
Evaluatie pilot huisuitzettingen		x				
Nazorg detentie in BCT	x					
Implementatie schuldhulpverlening in BCT		x				
Nazorg ex-klinische patiënten in BCT		x				
Deelnota 2						
Aanbesteding participatie en activering	x					
Realiseren unilocatie			x			
Realiseren hostelvoorziening	x					
Realiseren discuswoningen	x					
Realiseren domuswoningen	x					
Realisatie Kennemerhof	x		x			
Verhuizing Herberg						
Realisatie opvang oudere niet verslaafde daklozen				x		
Deelnota 3						
Onderbrengen casusoverleg veelplegers in BCT	x					
Pilot verruiming BOPZ	x					
Deelnota 4						
Start Brede Centrale Toegang	x					
Aanwijzen gemeentelijk regisseur	x					
Instelling afstemmingsoverleg	x					

Bijlage 1 Inventarisatie voorzieningen in de Veiligheidsregio Kennemerland

Maatschappelijke opvang	Waar	Uitvoerende organisatie	Aantal plaatsen	Bezettingsgraad	Opmerkingen / toelichting
Nachtopvang (Bakkenessergracht)	Haarlem	Leger	42	100%	van de 42 bedden zijn er 17 noodbedden die echter permanent bezet zijn
Dagopvang (Magdalenaklooster)	Haarlem	Leger	40	100%	
Ziekenboeg (Bakkenessergracht)	Haarlem	Leger	3 (+1)		op verwijzing van arts
Nood/Crisisopvang	Velzen/Beverwijk	Smd mk	1	Af en toe	Locatie in Velzen
Crisisopvang	Haarlemmermeer	Humanitas	1 unit	Op dit moment vol	Kan gezin ondergebracht worden, gereserveerd binnen de 20 units m.o., zie hieronder
Winter/nood opvang	Haarlem	Leger	17		
Gebruiksruimte	Haarlem		6		Hier kunnen 6 mensen tegelijk gebruik van maken, het aantal gebruikers per dag is hier een veelvoud van.
Kortdurende opvang					
De Herberg, Maatschappelijke opvang voor mensen met acute huisvestingsproblematiek ten gevolge van psychosociale problematiek en ex daklozen	Haarlem	RIBW / Pre Wonen	25	95%	

Kort durende opvang	Haarlemmermeer	Humanitas	19 units	Op dit moment vol	totaal 20 units, waarvan 1 gereserveerd voor noodopvang; een unit kan een gezin huisvesten
Begeleid wonen	Haarlem	Leger des Heils / Hoeksteen	28		
Pauzement (Hagestraat), opvang voor mensen met acute huisvestingsproblematiek	Haarlem	Stichting Rosen Stock Huessy huis;	6-8	80% gemiddeld	Geen begeleiding, daarom geen verslaafden etc. Aanbelden via Kontext. Geschikt voor kinderen
Beschermd wonen					
De Herberg, Beschermd wonen voor ouderen met psychische handicap	Haarlem	RIBW / Pre Wonen	25	Id	
De Herberg, Pension Beschermd wonen	Haarlem	RIBW / Pre Wonen	15	95%	
De Herberg, Laagdrempelig beschermd wonen voor mensen met psychische handicap	Haarlem	RIBW / Pre wonen	25	95%	
Sociaal pension Esdoorn,	Haarlem	RIBW	10		
Sociaal pension Pervola,	Haarlem	RIBW	14		
Domus woningen, ex gedetineerden	Haarlem	Leger des Heils	6		Betreft zelfstandige woningen
Particuliere pensions en kamerverhuur Brede doelgroep waaronder psychische of verslavingsachtergrond en ex-gedetineerden	Beverwijk	particulier	Circa 36		

Begeleid naar zelfstandig wonen					
2 ^o kanswoningen herkansingswoningen, voor gezinnen met een begeleidingsvraag;	Haarlem	Pre wonen / ribw	12		
2 ^o kanswoningen	Beverwijk	Woon op maat (woningcorporatie)			
Contingentwoningen voor o.a. dak en thuislozen	IJmond	Gemeenten, corporaties en zorg	40		
Zorgdakwoningen (mensen uit verslaafden circuit en psychiatrie)	Velzen		5/6 per jaar		
Zorgdakwoningen	Beverwijk	noodteam	4		

Beschermd wonen in de regio

Beschermd wonen	Haarlemmermeer	RIBW			
Beschermd wonen voor psychiatrische patiënten,	Velzen	RIBW	15		
Beschermd wonen voor psychiatrische patiënten,	Velserbroek	RIBW	48		
Beschermd wonen verslavingszorg,	Velserbroek	RBIW	16		
Beschermd wonen	Beverwijk	RIBW/KAM	26		

Bijlage 2 Financieel overzicht

A Overzicht van middelen t.b.v. uitvoering Kompas beschikbaar via gemeente Haarlem, ijkniveau 2008 met doortrekking naar 2009

Herkomst van middelen

Centrumgemeente Haarlem

(vanuit uitkering GSB-3 tot en met 2009)

MO/VB	2.996.273
OGGZ (incl. aandeel Haarlemmermeer)	2.260.432
<i>Gemeentefonds Haarlem</i>	
algemene middelen	442.993
bijdrage verslaving regiogemeenten	19.099
<i>Middelen Werkdeel WWB</i>	
Gem. Haarlem	875.000
Totaal structureel beschikbaar 2009	6.593.797

Incidentele middelen - Voorziening Kompas

Eenmalige dotatie vanuit OGGZ 2007	220.524
Eenmalige dotatie vanuit OGGZ 2008	258.391
Eenmalige dotatie vanuit overkomst Haarlemmermeer 2008	420.479
Bijdrage Kabelgelden 2009	90.000
Totaal eenmalig beschikbaar 2009	989.394

Bijlage 2 Financieel overzicht
B Overzicht van uitgaven 2009 t.b.v. uitvoering regionaal Kompas via gemeente Haarlem

Beoogde uitgaven	Herkomst MO/VB	Herkomst OGGZ	Herkomst gem.fonds	Herkomst WWB-deel	Voorziening Kompas
Prestatieplan Leger des Heils	1.142.700		96.000		
Prestatieplan Brijderstichting	1.577.840		263.000		
SMD MK	26.980				
Pauzement	10.000				
Gem. Beverwijk - zorgdakwoningen	6500				
winteropvang	25.000				
Release	20.000				
Dokter Damiate	6.000				
GGZ Dijk en Duin		160.000			
ISP		10.000			
BCT intake		220.000	63.100		
BCT OGGZ		554.200			
BCT ACT	100.000				
Gem. Haarlemmermeer diverse verplichtingen MO		1.000.000			
Hostelvoorziening/ RIBW - K/AM	49.000	127.747		150.000	
Totale structurele verplichtingen 2009	2.964.020	1.944.200	422.100	150.000	
Incidentele verplichtingen 2009					
Inrichting BCT					100.000
kosten kwartiermaker					50.000
Totale incidentele kosten 2009					150.000

Bijlag 2 Financieel overzicht

C Overzicht van middelen die ingezet worden via regiogemeenten in het kader van maatschappelijke opvang

ijkniveau 2008 met doortrekking naar 2009

Herkomst van middelen

Middelen Gemeentefonds

Gemeente Haarlemmermeer	95.600
Gemeente Bloemendaal	13.000
Gemeente Velsen	47.000
Gemeente Heemstede	18.000
Gemeente Uitgeest	6.000
Gemeente Beverwijk	86.000
Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude	4.000
gemeente Zandvoort	2.500
Totale aanwendungen vanuit gemeentefonds regio gemeenten	272.100

Middelen Werkdeel WWB

Midden Kennemerland	160.000
Totaal structureel beschikbaar 2009	432.100

Bijlage 2 Financieel overzicht
D Overzicht van uitgaven t.b.v. maatschappelijke opvang via regiogemeenten
 ijkniveau 2008

Gemeente	Besteding							
	<i>Collectieve Preventie</i>	<i>Ingeest</i>	<i>Verslavingszorg bijdr. Centrum gemeente</i>	<i>psych. Soc. crisis opvang</i>	<i>Keten netwerk</i>	<i>Voorz. Genotmiddelen</i>	<i>noodteam</i>	<i>Opvang Voorziening</i>
Bloemendaal		6.800	2.538	2.000				
Bennebroek			790					
Velsen	27.400		2.027	10.000	7.000			
Heemskerk			1.093					
Heemstede		9.100	3.921			5.000		
Uitgeest	5.819		0					
Beverwijk	26.925		5.427	4.982			43.000	
Haarlemmerliede/Spaarnwoude		2.250	842	700				
Haarlemmermeer	68.705		0					239.000
Zandvoort			2.461					
totaal	128.849	18.150	19.099	17.682	7.000	5.000	43.000	239.000

Bovenstaande uitgaven worden gedekt vanuit gemeentefondsen van desbetreffende regiogemeenten

Bijlage 3 Begrippenlijst

ACT	Assertive Community Treatment. Een ACT-behandelteam is 7x 24 uur beschikbaar, werkt outreachend en is beschikbaar in crisissituaties. De methode is ontwikkeld in de Verenigde Staten en wordt in meerdere Nederlandse gemeenten toegepast.
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
Begeleid wonen	Wonen in normaal woonhuis, met begeleiding vanuit zorginstelling voor mensen die niet volledig zelfstandig kunnen wonen.
Beschermd wonen	Wonen met meerdere mensen in woning of voorziening, met dagelijkse begeleiding
BOP	Breed Overleg Portefeuillehouders; wethouders van gemeenten van de veiligheidsregio
BOPZ	Bijzondere Opname in Psychiatrische Ziekenhuizen; volgens deze regeling kan iemand gedwongen worden opgenomen.
Contingentwoningen	Deel van de woningvoorraad die volgens afspraak door corporaties beschikbaar gesteld wordt voor huisvesting van bijzondere doelgroepen.
Crisisopvang	Directe opvang voor mensen die hun huisvesting verliezen; in Haarlem geboden door Leger des Heils
Dagopvang	Verblijfsmogelijkheid voor dak- en thuislozen van 9.00 's morgens; in Haarlem geboden door Leger des Heils
De Herberg	Opvangvoorziening in Haarlem, verzorgd door RIBW voor circa 65 mensen.
Discus woningen	Woningen waar onder begeleiding chronisch verslaafden kunnen wonen.
Domus woningen	Woningen waar onder begeleiding ex-gedetineerden met een psychiatrische problematiek kunnen wonen.
Gebruikersruimte	Ruimte waar geïndiceerde hard-drugsverslaafden onder medisch toezicht kunnen gebruiken. In Haarlem door de Brijderstichting ge-exploiteerd.
Gezinsopvang	Maatschappelijke opvang voor gezinnen (vaak moeders met kinderen) die dakloos zijn.
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
HKZ normering	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorg. Een landelijk erkend keurmerk.
Hostel	Woonvoorziening voor chronisch verslaafden, die daar met continue ondersteuning en zorg kunnen wonen, zonder afkickverplichting
ISD-maatregel	Inrichting voor Stelselmatige Daders. De maatregel ISD is een maatregel om meerderjarige stelselmatige daders voor maximaal twee jaar te plaatsen in een daartoe aangewezen inrichting. De wet is op 1 oktober 2004 in werking getreden. Met deze wet heeft de wetgever beoogd stelselmatige daders, die door het plegen van reeksen delicten veel criminaliteit en onveiligheid veroorzaken, voor een periode van maximaal twee jaar in een inrichting te plaatsen die specifiek voor hen bestemd is.
MO/VB	Maatschappelijke Opvang / Verslavingsbeleid
Nachtopvang	Opvang voor daklozen gedurende de nacht 20.00 tot 08.00 uur; in Haarlem uitgevoerd door het Leger des

	Heils
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OGGZ-team	Een multidisciplinair samengesteld team dat begeleiding biedt aan OGGZ-doelgroep. Dat kan kortdurende maar ook zeer langdurige begeleiding zijn.
Passanten	Diegenen geen recht kunnen doen gelden op opvang binnen de regio; hen wordt 3-5 dagen noodopvang geboden.
RIBW	Regionale Instelling Beschermd Wonen
Sociaal Pension	Vorm van beschermd wonen voor daklozen / cliënten met psychosociale en psychiatrische problemen (eventueel met een beperkte verslavingsproblematiek).
Tweede kanswoningen	Woningen die de corporatie beschikbaar stelt om mensen die dakloos zijn geraakt, onder begeleiding weer te laten wennen aan het wonen. Bewoners hebben meestal eerst een tijd in de maatschappelijke opvang en/of beschermd wonen doorgebracht. De bedoeling is dat mensen uiteindelijk zelfstandig wonen.
UWV	Uitkeringsorganisatie Werknemersverzekeringen
Veelplegers	Een relatief kleine groep criminelen, die zich schuldig maakt aan een groot gedeelte van de misdrijven zoals winkeldiefstal, autokraken, woninginbraak, straatroof en geweld.
Veiligheidsregio	De gebieden Midden en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
W-deel	Werk-deel: middelen in het kader van de Wet Werk en Bijstand, bestemd voor participatie en re-integratie
Winteropvang	Specifieke opvang gedurende periode waarin het 's nachts beneden de ... graden celsius is.
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WWB	Wet Werk en Bijstand
Zorgdakwoningen	Woonhuizen, beschikbaar gesteld door corporaties waar onder begeleiding mensen wonen die begeleiding nodig hebben, bijvoorbeeld vanwege psychiatrische problematiek.
ZVW	Zorgverzekeringswet

